

Parmenidés a negace méontologie

Elejské učení, že jsoucí vždy jest, zatímco „nikdy nebylo“ a „nikdy nebude“, tedy že opravdové jsoucí, tj. pravá skutečnost, je vždy jen aktuálně jsoucí, a že se navíc eo ipso vůbec nemění, vedlo vlastně k prvnímu konci filosofie resp. jakéhokoli filosofování, neboť odtud už nevedla dál žádná cesta kupředu. Aby mělo smysl dál na ontologii a její chápání pokračovat, bylo nutno připustit jednak čas a změnu v čase, a za druhé bylo třeba za jsoucí uznat i to, co kdysi bylo, ale nyní už není. A to byl první krok v rozšíření pojmu „jsoucího“: za jsoucí tedy můžeme považovat nejen to, co právě nyní a zde aktuálně jest, nýbrž i to, co někdy v minulosti, tj. v nějakém jiném „nyní a zde“ rovněž bylo, a to kdysi aktuálně a hic et nunc, ale nyní už takto aktuálně jsoucí není, nýbrž musíme je chápat jako minulé, bývalé, bylé. Tak se vlastně ukazuje něco, co zní na první poslech neuvěřitelně: překonání eleatismu, který vedl filosofování do slepé uličky a k zániku, umožnilo jako první krok k pokračování a dokonce prohlubování filosofického myšlení právě zpochybnění a snad (mnohem později) i popření určité extrémní formy chápání jsoucího jakožto jsoucího hic et nunc a v důsledku toho i popření negace času a dění v čase.

(Písek, 150705-3.)